
[2019-85-RE](#)

Causa 2019-85-RE

(*Rosell Feliu c/ Principat d'Andorra*)

Número de registre 549-2019. Recurs d'empara

Aute del 21 de gener del 2020

BOPA núm. 7, del 29 de gener del 2020

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 6 de desembre del 2019, per la representació processal del Sr. Alexandre Rosell Feliu, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat de la Batllia en el marc de la causa 8000150/2015, que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un procés de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat i que ordeni la resolució del seu "*recurs d'apel·lació*" en un termini màxim, acordant-se l'aixecament immediat de les mesures cautelars adoptades;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Josep-D. Guàrdia Canela;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El en el marc d'un sumari d'instrucció incoat per un presumpte delictes major de blanqueig de diners o valors contra tota una sèrie de persones d'entre les quals, el Sr. Alexandre Rosell Feliu, el 18 de novembre del 2016, la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia va dictar un aute en què acordava el bloqueig i l'embargament preventiu de tots els seus comptes i béns.

1.2. El 29 de maig del 2019, la representació processal del recurrent va presentar davant la Batllia un escrit en què, atesa la sentència del 24 d'abril del 2019, dictada per la Sala Penal, Secció Primera, de l'Audiència Nacional d'Espanya mitjançant la qual es declarava l'absolució del recurrent dels

mateixos delictes pels quals estava investigat a Andorra, sol·licitava l'aixecament immediat de l'embargament preventiu dels seus comptes i béns.

1.3. El 17 d'octubre del 2019, la representació processal del recurrent va presentar un segon escrit davant la Batllia mitjançant el qual demanava que es revoqués l'acte d'embargament i insistia en l'aixecament immediat de les mesures cautelars adoptades en ell.

1.4. El 6 de desembre del 2019, la representació processal del Sr. Alexandre Rosell Feliu va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat de la Batllia en el marc de la causa 8000150/2015, que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un procés de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica del recurrent

- El recurrent al·lega que el 29 de maig del 2019 va presentar "*una petició formal de revocació de l'Acte de data 16 de novembre del 2016, en mèrits del qual s'acordava embargament preventiu*" de tots els seus comptes i béns.

- Manifesta que el 17 d'octubre del mateix any va presentar un escrit d'insistiment.

- Afegeix que la mesura cautelar és summament lesiva i li està causant un greu perjudici, que només es podria justificar "*en la fase d'instrucció per una durada raonable*" quan els indicis en relació amb tots els elements del tipus fossin objectius, clars i de prou entitat per justificar la gravetat de la mesura acordada.

- Considera que després de 5 anys d'instrucció de la causa i tenint en compte l'absolució dictada a Espanya dels delictes de blanqueig de capital i de grup criminal, els quals són els mateixos que s'estan instruint a Andorra, en definitiva, tenint, doncs, en compte la presumpció d'innocència, la mesura cautelar esmentada no queda justificada.

- Conclou que aquesta durada de 5 anys vulnera el seu dret a un procés degut de durada raonable, ja que el procediment no presenta cap complexitat ni ha estat interposada cap qüestió procedimental que pogués dilatar la resolució referida.

- Cita la jurisprudència del Tribunal Constitucional en la matèria i addueix que la durada de 7 mesos per resoldre un recurs contra un acte de mesures cautelars no és admissible.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat i que ordeni la resolució del seu "*recurs d'apel·lació*" en un termini màxim, acordant-se l'aixecament immediat de les mesures cautelars adoptades.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. Tot i que a la manifestació introductòria del seu escrit de recurs d'empara, la representació processal del recurrent al·lega una pluralitat de drets fonamentals que en el seu cas considera vulnerats, tant en els cinc apartats del capítol titulat "*Fets i fonaments de dret*", com –allò que és més

important- en el "*Sol·licito*", concreta la seva demanda constitucional en la vulneració del dret fonamental a un judici de durada raonable.

3.2. En efecte, l'article 10.2 de la Constitució garanteix a tothom un judici de durada raonable. Segueix en aquest punt allò que estableix l'article 6 del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals que disposa: "*Tota persona té dret que la seva causa sigui vista equitablement, públicament i en un termini raonable, per un tribunal independent i imparcial, establert per la llei.*"

Aquest Tribunal Constitucional, en la seva jurisprudència pròpia i tenint present la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans, ha anat perfilant el contingut concret de les dilacions que contravenen aquest dret i la condició de si són raonables o, al contrari, són indegudes. Els criteris que s'han de tenir presents a l'hora de l'aplicació d'aquesta doctrina jurisprudencial a les circumstàncies específiques de cada cas, són: a) la complexitat de l'assumpte; b) els marges ordinaris de durada dels processos similars; c) l'afectació de la durada a l'interès del demandant d'empara; d) el capteniment del reclamant al llarg del procediment; i, e) la conducta de les autoritats intervinents en el procés. També s'ha afirmat que l'eventual caràcter estructural o conjuntural de les dilacions indegudes no pot privar al ciutadà del dret a una durada raonable del procés i que l'Estat està obligat a organitzar el seu sistema judicial de forma que els tribunals puguin complir l'exigència de resoldre els processos dins un termini raonable.

3.3. La part recurrent al·lega substancialment que mitjançant un aute del 18 de novembre del 2016, la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia va procedir al bloqueig i a l'embargament de determinats béns de diverses persones, entre elles el recurrent en empara. Tàcitament, ja que no aporta cap reclamació al respecte, admet que la tramitació d'un procés penal sobre pràcticament els mateixos fets en el Regne d'Espanya constituïa raó suficient per a la inactivitat dels òrgans judicials del Principat d'Andorra. No obstant això, una vegada la Secció Primera de la Sala Penal de l'Audiència Nacional d'Espanya va dictar la sentència del 24 d'abril del 2019, en què s'absolia lliurement a l'actual recurrent, el 29 de maig del 2019, la representació processal d'aquest va formular una sol·licitud d'aixecament dels embargs, que no va rebre cap contestació; sol·licitud reiterada mitjançant un escrit del 17 d'octubre del 2019, presentat doncs quan ja s'havia dictat la sentència de la Sala d'Apel·lació de l'Audiència Nacional d'Espanya que desestimava el recurs del Ministeri Fiscal i confirmava la lliure absolució dels acusats -sentència núm. 8/2019 del 3 de juliol del 2019.

L'anterior relat cronològic és important, perquè en l'apartat segon dels "*Fets i fonaments de dret*", la part recurrent considera un greuge els 5 anys d'instrucció de la causa, mentre que en l'apartat cinquè considera inadmissible que s'hagi tardat més de 7 mesos per resoldre un recurs contra un aute de denegació d'aixecament de mesures cautelars (*rectius*, una petició que no ha estat decidida). I la raonabilitat de la durada perllongada en el temps és molt diferent si partim de l'any 2015 o del maig del 2019 o de l'octubre d'aquest mateix any.

Als efectes que aquí interessen, la inactivitat dels òrgans judicials en aquest cas concret, només pot ser objecte de retret, fonamentalment des del total acabament del procés penal tramitat a Espanya (juliol del 2019) o eventualment des de la sentència de primera instància (24 d'abril del 2019). I, comptat des d'aquestes dues darreres dates, no es pot arribar a la conclusió que la inactivitat processal denunciada, pel que fa a Andorra, hagi tingut una durada que excedeixi d'allò que es pot considerar "*raonable*".

3.4. La inexistència del pressupòsit temporal determina la inadmissibilitat d'aquest recurs d'empara i

fa innecessària la consideració de si concorren, i fins a quin punt, els criteris exposats en el fonament jurídic primer. Això no obstant, cal remarcar que la qüestió que es planteja –la virtualitat de les sentències espanyoles en el procés andorrà- té grans dosis de complexitat, que no s'han superat els marges ordinaris de durada dels procediments per a la resolució de temes anàlegs i que no es pot atribuir la dilació temporal a la conducta del recurrent en empara, ni tampoc a la de les autoritats judicials que dirigeixen el procés.

3.5. En darrer terme, és procedent efectuar alguna consideració respecte a un dels criteris que poden determinar que una dilació del procediment pugui ser considerada com a indeguda. Es tracta de respondre a la qüestió de si una eventual durada llarga i irraonable del procés afecta en aquest cas a l'interès del demandant d'empara. Resulta indiscutible que la resposta és tributària d'allò que es determini sobre el fons de l'assumpte. Els tribunals de la jurisdicció ordinària andorrana hauran de decidir si l'absolució pronunciada en el procés espanyol afecta al procés tramitat a Andorra i fins a quin punt. Si estimen que cal arribar a la fase de judici oral i que mantenir les mesures cautelars és procedent, la seva decisió produirà tots els efectes legals i, entre ells, la raonabilitat de la durada que sigui necessària. Si, al contrari, consideren que l'acabament del procés a Espanya ha de comportar la finalització del procés que es tramita a Andorra, cal que la decisió es prengui de manera que no es produeixi cap dilació indeguda que, òbviament, produiria efectes perjudicials a l'actual recurrent.

Com ha proclamat aquest Tribunal, en concordança amb la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans, el dret fonamental a un procés de durada raonable ha de ser respectat pels òrgans encarregats de l'Administració de la Justícia i no pot dependre de circumstàncies que, en tot cas, han de ser considerades alienes al sistema. I, els Estats signataris del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, com és el cas d'Andorra, han d'efectuar totes les actuacions necessàries per tal que no hi hagi cap circumstància, ni estructural ni conjuntural, que propiciï les durades o dilacions processals que no siguin raonables i, per tant, siguin indegudes.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2019-85-RE interposat per la representació del Sr. Alexandre Rosell Feliu contra la inactivitat de la Batllia en el marc de la causa 8000150/2015.
2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, a la presidenta de la Batllia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 21 de gener del 2020.

Dominique Rousseau
President

Josep-D. Guàrdia Canela
Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat